СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК L. Ч. 88. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 20. квітня 1942. No. 88. Jersey City, N. J., Monday, April 20, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

ЗАМАНІФЕСТУЄМО „Я Є АМЕРИКАНЕЦЬ" У НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ТРАВНЯ

Президент Рузвелт призначив день 17. травня днем пригадування про американське громадянство.

В цей день всі американські громадяни повинні добре призадуматись над своєю відповідальністю перед країною, якої благами користуємось.

Повний текст проклямації президента є наступний:

„Третя неділя травня має бути, і дійсно є, Днем Громадянства. Президент Злучених Держав управнений і повинен видавати річно проклямацію про призначення того дня громадською подією для обходин всіма, хто набув громадянство досягнувши відповідного віку, або перез натуралізацію, щоб усім пригадати американське громадянство.

„Тому, щоб громадянські та виховні уряди, стейтові, повітові й мійські, робили пляни для відповідного визнання того дня на приклад майбутнім громадянам, щоб розуміли свою відповідальність та права перед Злученими Державами, стейтами та місцевостями, де замешкують; і

„З огляду на те, що є більш важним в часі війни, ніж в часі миру, аби нарід вповні розумів форму і зміст своєї влади та відповідальність громадянства:

„Я Френклин Д. Рузвелт, президент Злучених Держав Америки, цим оголошую неділю 17. травня днем „Я є Американець". Цей день має бути визначений як громадська подія для обходин всіма нашими громадянами, які дорослі до громадянства, або набули його через натуралізацію протягом останнього року. Закликаю всіх федеральних, стейтових і місцевих урядників та патріотів і громадські й виховничі організації, аби взяли участь у визначенні того дня, призначеного на те, аби пригадати всім нашим громадянам, тут родженим і натуралізованим, про обовязки й права громадянства та особливу відповідальність перед країною в часі війни.

„На підтвердження того я прикладаю свою руку й печатку Злучених Держав Америки".

УКРАЇНЕЦЬ, ЩО ВИРЯТУВАВСЯ З МОРСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Німецька субмарина затопила на Карабійськім морі канадійський тягаровий корабель, з якого спаслося чотирьох моряків. Між тими, що врятувались був канадійський українець, Петро Сорока, років 22, з Виннипеґу, що працював на кораблі як механік. Корабель затонув в кількох минутах. Ті, що вратувались, відпочивали по черзі на збитих до купи дошках, себто на свого роду поромі. Один відпочивав, а інші були в воді й держались руками порому. Терпіли від зимна і риб, що їх кусали. Вирятував їх американський патрульний літак. Брат Петра Сороки був з канадійськими ґренадієрами в Гонг-Конгу.

ПОСОЛ ГЛИНКА ОБСТОЮЄ ЗА ФАРМЕРАМИ

Канадійсько-український посол до парляменту в Оттаві, п. Антін Глинка, виголосив у парляменті дня 16. березня б. р. довшу промову, в якій опрокидував становище уряду, себто спротив домаганню фармерів, щоб установити ціну одного доляра за бушель пшениці. Посол Глинка казав, що він не може переконувати фармерів, щоб поступали так, як цього вимагає уряд, а обовязаний наставати на уряд, щоб він вислухав загалу, бо це є по демократичному.

Червоний Хрест Ніколи не Завів Нас, Каже МекАртур

Нормен Г. Дейвис, керуючий діяльністю Американського Червоного Хреста, вислав телеграму до ген. Догласа МекАртура в Австралії, в якій заповів, що „Американський Червоний Хрест готовий дати всяку можливу допомогу нащим збройним силам в Австралії". На це відповів ген. МекАртур теж телеграмою, в якій підкреслив те, що „Червоний Хрест ніколи не завів нас".

А. Ч. Хрест уже вислав нові помічні до Австралії, щоб дати більшу допомогу раненим воякам. Та допомога буде збільшатись, бо збільшаються і воєнні операції, як теж згромаджується в Австралії щораз більше війська, бо й звідси зачнеться у свої часі офензива Обєднаних Держав проти японського наїздника.

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕПИСКОПІВ В ПІНСЬКУ

ЛОНДОН, (Ройтер). — Згідно з інформаціями одержаними з України, в Пінську відбувся зїзд „про-німецьких греко-католицьких епископів". На тій конференції постановлено перевести „унію між українською автокефальною церквою в полудневосхідній Польщі з тайною українською церквою, на чолі котрої стоїть епископ Липківський". Зібрані „іменували кількох епископів, відомих з про-націстівських симпатій: Никифора Амбрамовича в Києві та Ігора Губу в Білій Церкві".

КАСУЮТЬ ЖИДІВСЬКИЙ РЕЗЕРВАТ

СТОКГОЛЬМ. — З відомостей, одержаних з Польщі, виходить, що німецька окупаційна влада відступила від свого пляну зосередоточення жидівських мас в Люблинській окрузі, щоб там створити „жидівський резерват". Тепер тих жидів, що малиб там туди виселювати, забирають до примусових батальйонів праці.

НЕ БУДЕ ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ В КАНАДІ

Як знаємо, польський уряд на вигнанню, що перебуває в Лондоні, постановив збудувати в Канаді стотисячну польську армію, рахуючись з тим, що до армії зголосяться численно американці й канадійці, що є польського походження, чи ті, що є далі польськими горожанами і перебувають в Америці. Головно раховано на Злучені Держави, бо тут є понад чотири міліони поляків. Та все це не дописало, як виходить з того, що пише „Нови Свят" про задуману польським урядом ліквідацію польських таборів в Виндзор і Овен Савнд. На ту невдалу акцію мав видати польський уряд яких два міліони долярів. Значить, що рекрутація, як пише „Нови Сьвят", коштувала більше ніж „та ціла сума, що її зложили американські поляки на допомогову акцію від початку війни". Далі пише та ґазета, що польський уряд думає скинути за те вину на американських поляків. Та їх, пише ґазета, про те не питалися, бо „бюрократичний маєстат, що все знає і є непомильним, не бажав собі скористати з доброї волі й досвіду якихсь там „ґазетярів", тож принято за добре те, що заповідали одиниці й розпочато рекрутацію, не провіривши добре, чи така акція вдасться". Через те і невдача.

Святочне Видання „Кенедіен Юкреніен Рівю"

Появилось Великодне число одинокого канадійського журналу, що виходить англійською мовою, в якому подано матеріял про канадійських українців в промислі й торговлі. А крім того є статті інформаційного характеру, головно про канадійських українців. Число це видане ще краще ніж минуле, що його видано з нагоди Різдва. Є дуже багато ілюстрацій, а на окладинці є прекрасна українська церква в кольорах. Річна передплата журналу виносить: $1. Адреса: „Canadian Ukrainian Review," 197 Princess Street, Winnipeg, Canada. Видавництво вдержується головно допомогою, одержуваною з боку канадійських українських бизнесменів і зєднує собі щораз ширшу популярність. У вступній статті кажеться, що в Канаді є до 400,000 українців. Журнал хоче допомогти тому, щоб канадійці не-українського походження краще розуміли і відчували канадійських українців, а ті остнані, щоб знову краще розуміли інших канадійців..

ПОШАНУВАЛИ ПОЛІСМЕНА З УКРАЇНСЬКОГО РОДУ

„Честер Ріпортер" з 7. квітня подає, що полисмен Михайло Бартіш з Честер, Па., відійшов до армії. З тої нагоди справлено йому в Українськім Народнім Домі, якого він є предсідником, прощання. Почмайстер І. А. Гайорт вручив Бартішови два-століцярові державні бонди від української громади в Честер на памятку, а молодий вояк виголосив потім до численних присутних промову, взиваючи українську молодь в Честер продовжати свою роботу, а заразом памятати „за добро Честеру і Америки".

Remember Pearl Harbor! Remember it every pay day! Buy U. S. War Bonds and Stamps.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918, by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

Памятати: Передаємо не з Українських Джерел!

Нема сумніву, що коли є де на світі яке місце, де можна довідатись дещо з того, що діється у світі, то коли іде про правду, Злучені Держави є цілком певно тим одиноким краєм, де тої правди найбільше. Бо коли в Америці не подають точних новин, то в тому в першу чергу винні европейські цензури, чи які інші, а не американські пресові перестороги, спричинені воєнними діяннями. Ця неточність відноситься до великих країв і народів, з якими є посередні чи безпосередні звязки, вдержувані при допомозі невтральних держав чи ріжних урядів на вигнанню, що мають свої окремі апарати для вдержування звязків з своїми землями. Ось того всього нема, коли іде про українські землі й український нарід. Нема в тому розуміню, що ми, що є з українського роду, не маємо тепер ніякої змоги діставати будь які відомости від українських людей в Европі. Бо колиб діставали, тоді краще зналиб, що діється на українських землях. Принаймні моглиб виробити собі кращий погляд від інших тому, що ми краще орієнтуємось в українських справах. Та цього нема. Тому можемо говорити про українські справи і українських людей тільки загально на підставі того, що було, або що до нас доходить з ріжних джерел.

Ось ті всі новинки, що ми їх час від часу подаємо, є в більшости взяті з американської, польської й російської преси, головно з польської. Читачі, на приклад читають, що пишуть „Краківські Вісті". Але ми цеї газети не маємо і того, що передаємо, не бачимо. Подаємо так, як це подає чужа преса, яка знову дістає ті матеріяли головно з Лондону, від польського пропагандного бюра, що його вдержує польський уряд на вигнанню. З цього, що вони подають, виходилоб, що вони мають якісь звязки з Польщею під Гітлером і дістають якоюсь таємною дорогою ось ті та інші матеріяли.

Є ще багато дечого, що є взяте з совєтських джерел. Та це, коли іде про Україну, є передаване з Куйбишева американськими кореспондентами. Є ще новини, передавані через Стокгольм, Швайцарію і Туреччину. Усе те ми звичайно зазначуємо, коли передаємо. Та передаємо їх не на нашу відповідальність, а на відповідальність тих, що ті новини пересилають.

Зазначуємо це щераз тому, що дуже часто многі новини є передавані в такому дусі, що відразу пізнати ворожу проти-українську пропаганду. Таку, про яку знаємо добре з минулих часів. Вороги визволення українського народу часто не хочуть з розмислом розуміти, що український нарід є проти Гітлера, бореться з ним, а під гітлерівською окупацією пробує попросту ратувати своє життя.

Реєстрація Мужчин 27. Квітня

Всі мужчини, яким скінчилося 45 років 16. лютого 1942. року, або раніше, і які не досягли 65 літ на 27. квітня, повинні зявитися для реєстрації до місцевих поборових комісій в понеділок, 27. квітня, згідно з заявою Краєвої Поборової Комісії.

Одначе стейтові поборові директори були уповажнені почати реєстрацію в суботу 25. квітня, а також працювати в неділю 26. квітня, наколи думають, що кількість реєстрантів певної місцевости є настільки велика, що буде тяжко справитись за один день. Місцеві комісії будуть відкриті від 7. години ранку до 9. вечера.

Реєстрацією мужчин у віці від 45 до 65 літ закінчиться урядовий перепис краєвої людської сили, але згідно з законом про військовий вишкіл і службу, особи з цеї ґрупи не підлягають військовій службі. Проте на реєстраційних картах будуть записані ті інформації, як і при перших трьох реєстраціях мужчин у віці менше 45 літ.

Оскільки ця ґрупа мужчин від 45 до 65 літ не підлягає військовій службі, то загальне льосовання не буде переводитись. Але числа серій будуть видані й позначені на реєстраційних картках місцевими комісіями.

Головний Поборовий Уряд дав інструкції місцевим комісіям, щоби дуже уважно вибирали місця для реєстрації, аби багато старших реєстрантів не мали транспортових труднощів й не спізнювались на реєстрацію.

Будуть питати реєстранта його імя, місце замешкання, адресу для листування, телефон, скільки має років та місяць, день і рік народження, імя та адреса особи, яка завше буде знати де він перебуває, імя та адреса його працедавця і місце його заняття або бизнесу.

З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

ЛОНДОН. — „Краківські Вісті" з 14. лютня ц. р. доносять про закінчення у Львові, Тернополі й Станиславові першого українського адміністраційного курсу для українських бурмістрів, секретарів міст і старостів. Курс закінчило 245 абсольвентів. В тих самих містах почався новий курс, на який записалося 365 учасників. „Краківські Вісті" подають, що це є початок, бо вслід за тим відбуватимуться дальші курси.

Українські й польські музичні школи у Львові.

У Львові відкрито дві вищі державні музичні школи, одну українську й одну польську. На чолі української є відомий український композитор Василь Барвінський, а на чолі польської Адам Солтис.

Ще про лист Митрополита Шептицького

„Краківські Вісті" з 15. лютня ц. р. друкують в цілости відомий сензаційний лист Митрополита Шептицького до українських православних єпископів. Митрополит не тільки взиває українських єпископів до згоди, але навіть пропонує злуку між українською греко-католицькою і українською православною церквою. В тій цили він просить українських єпископів висказати свою думку. Далі Митрополит взиває до щирого й отвертого обговорення теольогічних засад та практичних справ, щоб привести до злуки двох церков. Митрополит Шептицький мотивує свою пропозицію конечністю оперття української національної єдности на релігійній єдности.

„Кожний український патріот повинен співпрацювати в тій ділянці", каже Митрополит Шептицький, „тимбільше, що тут ходить головно про ріжниці між римською і грецькою традицією, на піддержанні яких не залежить жадному українському єпископові ріжних віроісповідань".

Польські кола, подаючи цю новинку, питають, чи виступ Митрополита Шептицького не був часом інспірований Ватиканом, або, чи сам Митрополит не рішений зірвати з Ватиканом, щоб перепровадити свою ціль в життя.